

Beleving van geur in de buurt van een papierfabriek

Onderzoek met een geurapp en vragenlijsten

Manon Vaal en Simone Schoevaars-Lops
Team Milieu en Gezondheid, GGD Gelderland-Midden
Milieu-en-gezondheid@vggm.nl

13 oktober 2022

Papierfabriek Parenco (SKP) Renkum

Aanleiding onderzoek

- 2016: Toename klachten na ombouw papiermachine 2
- Opstart problemen: geluid, trillingen, stank, toename vrachtverkeer
- Complex industrieel bedrijf, veel geurbronnen
- Meerdere onderzoeken
- Wel wat verbeteringen, klachten blijven
- GGD in ambtelijke projectgroep
- Politiek

Buurt is overlast Parenco beu
 19-04-2017, 12:30 | Van de redactie
 RENKUM Een aantal omwonenden rond papierfabriek Parenco h
 bekendgemaakt van een enquête die in maart bij circa 750 woning
 zijn de uitkomsten door Jan Stoel en René Keizer overhandigd aan
 donderdag doet Mechteld Kriensman dat samen met een andere bu

Parenco pakt overlast aan
 15-03-2017, 16:07 | Van de redactie
 RENKUM De omgebouwde papiermachine PM2 bij Pare
 bedrijf. Deze stond sinds 2009 stil, maar na een investering
 1978 daterende machine weer volon mee. Parenco heeft da

Nog steeds klachten hinder
Parenco ligt onder de loep
 Met dertig controles in twee jaar tijd, een nieuwe vergunning en een zaak bij justitie ligt papierfabriek Parenco in Renkum onder een vergrootglas. Maar omwonenden zeggen dat zij nog steeds veel last hebben van de
 dige vervangen, die ouder is dan tien jaar. „Parenco heeft nu meerdere vergunningen. Om te zorgen dat deze overzichtelijk blijven, willen we ze graag in één revisievergunning onderbrengen. De nieuwe vergunning moet aan nieuwe in-

Emissie geur en stoffen

Geurcontouren (98 percentiel in odour units/m³)

- Aanpassing papiermachine in 2016 is vergund als onderdeel bestaande 'ruime' vergunning
- Vergunde geurbelasting ligt boven grenswaarde huidige Gelderse geurbeleid
- Voor 2016 niet veel klachten
- Uitstoot stoffen: geen aanwijzingen voor schadelijke effecten

Geur, hinder en gezondheid

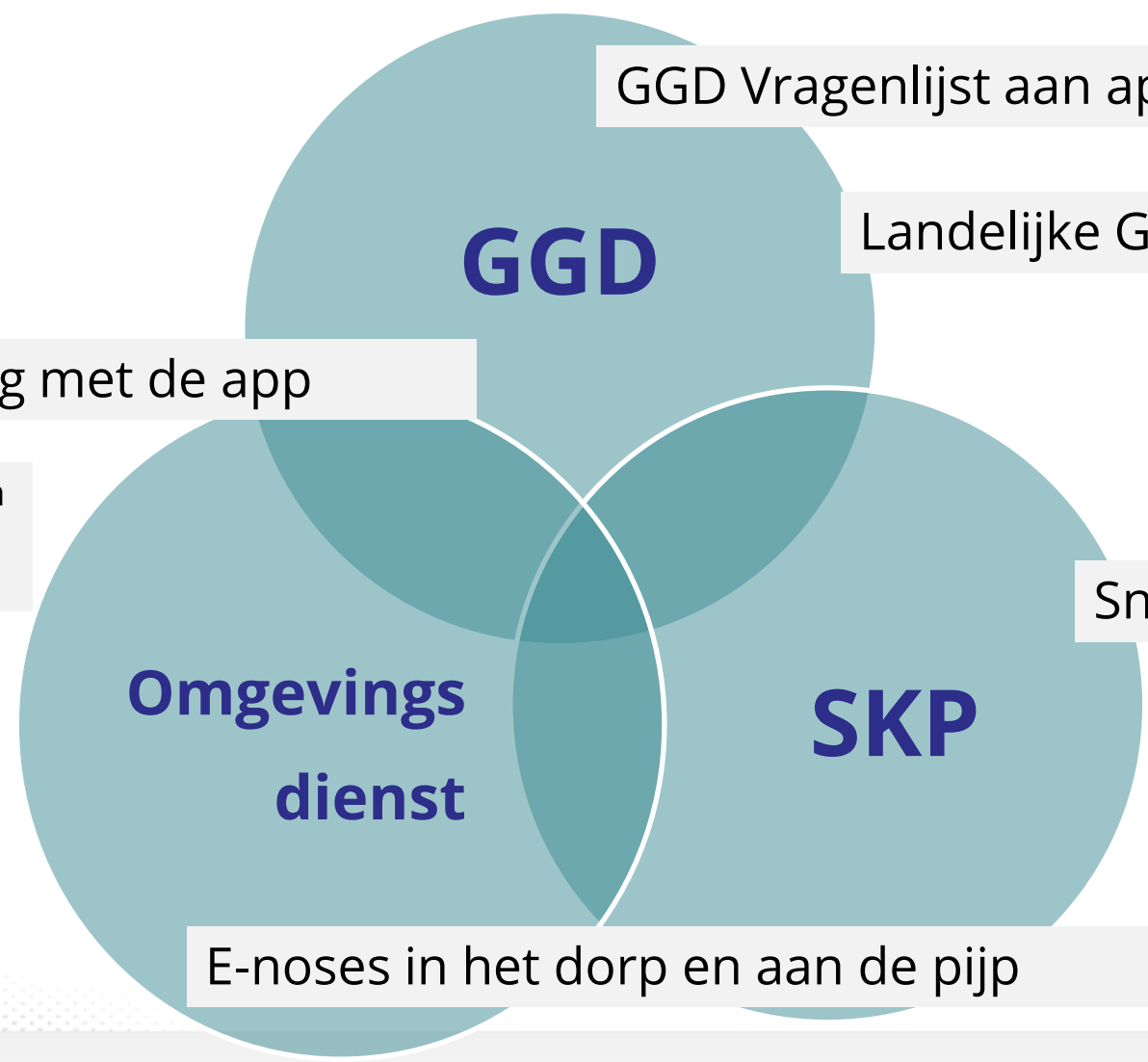
- Meeste stoffen ruik je voordat ze giftig zijn
- Geurhinder: sterkte en aard, persoonlijke kenmerken
- Beleving van geur is subjectief
- Geurhinder is een gezondheidseffect
  - Effect op gedrag
  - Gezondheidseffecten, gerelateerd aan stress
- Beoordeling geurhinder
  - GGD Richtlijn geur:
    - > 10% ernstige hinder is gezondheidskundig onwenselijk

Beleving van geurhinder: doel GGD onderzoek

- Beter beeld van de geurhinder in Renkum en Heelsum
- Waar, wanneer, hoe vaak, hoe veel?

‘Objectivering geurhinder’ : meerdere onderzoeken

GGD Vragenlijst aan app deelnemers

Landelijke GGD monitor hindervraag

Hinderbeleving met de app

In opdracht van provincie en gemeente

Snuffelploeg

E-noses in het dorp en aan de pijp

Opzet GGD onderzoek

geurapp

Nieuwe methode

Na een oproep (in samenwerking met OD)

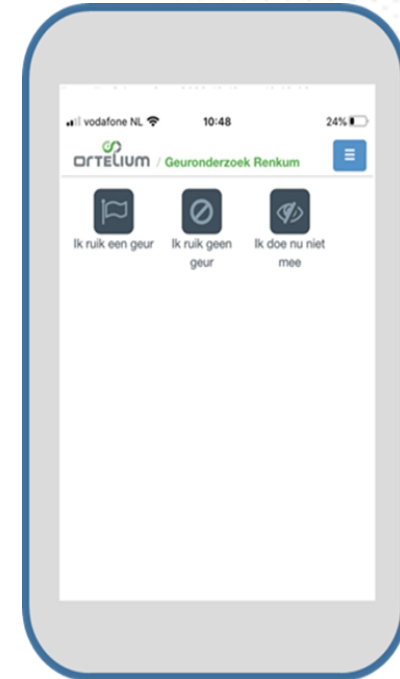
Gedurende 6 maanden, ongeveer 2x per week

Drie opties:

Ik ruik een geur (locatie, omschrijving, vermoedelijke bron, intensiteit, hinderlijkheid)

Ik ruik geen geur (locatie)

Ik doe nu niet mee (blanco)

vragenlijsten

Twee vragenlijsten via mail

- Woonduur, ervaringen met app
- Gezondheid en hinder in afgelopen jaar

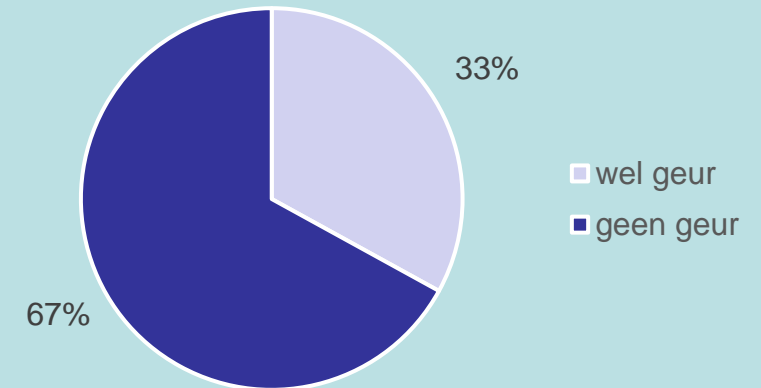
Brede werving:
151 unieke deelnemers

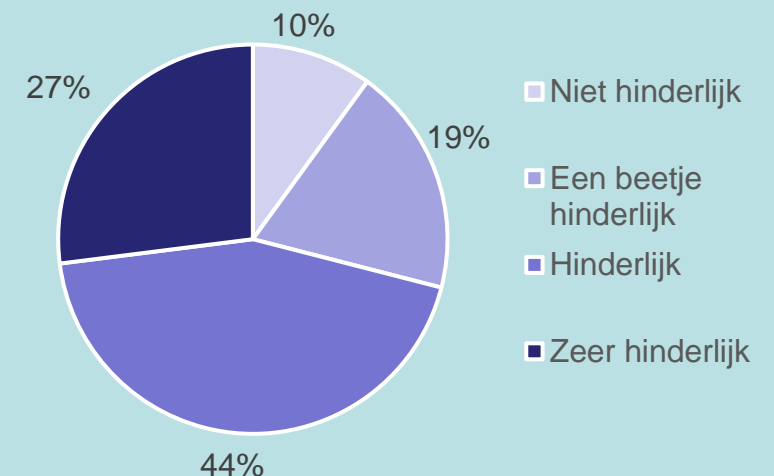
Geurwaarnemingen in de app

- 43 oproepen
- 105 deelnemers
- Totaal bijna 1600 geurwaarnemingen
- Gemiddeld 15 waarnemingen/deelnemer
- Gemiddeld 36 deelnemers/oproep
- Vermoedelijke bron
  - 81% SK Parenco
  - 6% Houtrook, paarden, afvalwater,..
  - 13% Onbekend
- 0% - 20% ernstige geurhinder van SK Parenco variatie tussen oproep

Geurwaarnemingen

Geur van SK Parenco-mate van hinder

Geurwaarnemingen van SK Parencó

Locaties van alle geurwaarnemingen van SK Parencó

Vragenlijsten

Woonduur in Renkum:

78% > 10 jaar

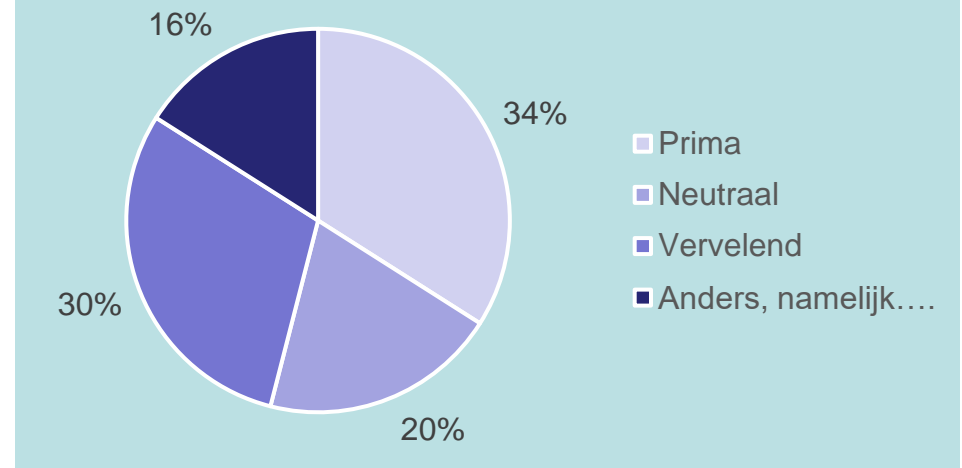
Redenen om mee te doen:

59% belangrijk onderzoek

41% zorgen

67% oplossingen

Houding t.o.v. SK Parenco

Vragenlijsten

Genoemde bronnen van geur in het afgelopen jaar

- 94% SK Parencó
- 45% Houtrook
- 29% Waterzuivering

Geurhinder in het afgelopen jaar

- 32% ernstige hinder door geur van SK Parencó

Gezondheidsklachten door geurhinder in het afgelopen jaar

- 60% geen gezondheidsklachten door SK Parencó
- 40% lichamelijke of niet-lichamelijke klachten door SK Parencó

Geurhindervraag in GGD gezondheidsmonitor 2020

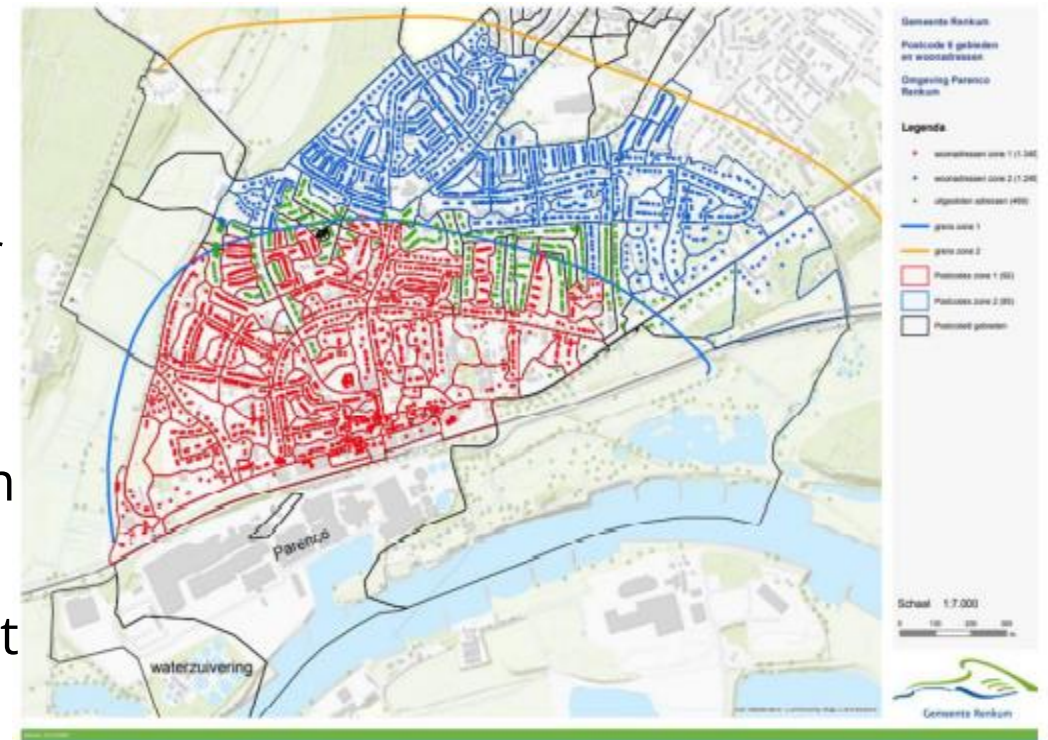
Aselecte steekproef

Brede vragenlijst over gezondheid

Hoeveel ernstige geurhinder van industrie/bedrijf in de afgelopen maanden?

- 18% ernstige geurhinder in zone tot 1000m
- 4% ernstige geurhinder in zone 1000-1500m

Dit bevestigt het beeld van ernstige geurhinder uit geuronderzoek

Discussie

Hoeveel hinder is erg?

- Richtlijn Geur GGD: 10% ernstige hinder is gezondheidskundig onwenselijk
- Geurapp deelnemers per oproep: 0-20% ernstige hinder
- Vragenlijst: 32% ernstige hinder in afgelopen jaar
- GGD Gezondheidsmonitor: 18% ernstige hinder in afgelopen maanden

Interpretatie, duiding

- Deelnemers aan apponderzoek: goede weergave van geurbeleving?
- Onderzoeksmethoden: GGD monitor meeste gewicht
- Overheersende windrichting: geur vaak tot op 500 meter te ruiken

Andere indicatoren van geurhinder

- S@men (provincieloket voor milieuklachten)
- Geurcontouren vergunning

Conclusie samengevat

De resultaten wijzen op ernstige geurhinder in Renkum en Heelsum, vooral in het gebied dichtbij SK Parenco.

De geurhinder is gezondheidskundig onwenselijk, vanwege de omvang, frequentie, en duur van de hinder

Alle onderzoeken zijn hier te vinden: [Onderzoeken geurhinder papierfabriek Renkum afgerond | GGD Gelderland-Midden \(ggdgm.nl\)](https://ggdgm.nl/onderzoeken-geurhinder-papierfabriek-renkum-afgerond)
<https://ggdgm.nl/onderzoeken-geurhinder-papierfabriek-renkum-afgerond>

Daarna..

- Erkenning bij alle partijen dat geursituatie onwenselijk is
- Waardering voor GGD onderzoek
- Met name GGD Gezondheidsmonitor belangrijk
  - => Geurvraag ook in komende monitors, met ophoging steekproef
- Omwonenden: sceptisch, zorgen om gezondheidseffecten van uitstoot stoffen
- Nog steeds veel klachten
- Omgevingsdialoog
- SKP plan voor aanpassing andere papiermachine
  - => Geurreductie is voorwaarde
  - => Hinder als harde norm??

Voorpagina Regio Sport Gemist BuitenGewoon GLD Helpt Ridders v

**Omwonenden papierfabriek
zijn blij met erkenning, maar
willen nu actie**

PREMIUM

Bewoners Renkum en Heesum zetten vraagtekens bij onderzoeken naar geurhinder van Parenco. © Paul Rapp

**Renkum sceptisch over GGD-onderzoek naar
geurhinder van papierfabriek Parenco: 'We willen
inzage'**

ARNHEM - Veel Renkumers zetten vraagtekens bij de [onderzoeken](#) naar geurhinder van papierfabriek Smurffit Kappa Parenco. „We willen inzage hebben in alle versies van de rapporten naar de geurhinder”, zegt Mariska Hulswé van Belangengroep Omwonenden Parenco (BOP) Renkum.